

Sygn. akt I ACz 1023/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący: SSA Jan Sokulski

Sędziowie: SA Jan Dela (spr.)

del. SO Barbara Frankowska

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2018 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa ***J. O.***

przeciwko ***(...) S.A. K.***

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2016 r., sygn. akt I C 935/15,

p o s t a n a w i a:

I. oddalić zażalenie.

II. nie obciążać powoda kosztami postępowania zażaleniowego.

SSA Jan Dela SSA Jan Sokulski del. SSO Barbara Frankowska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 30 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie w punkcie 1 odrzucił pozew w sprawie o zapłatę odszkodowania za usunięcie pozostałości 139 sztuk drzew znajdujących się w pasie technologicznym linii wysokiego napięcia stanowiącej własność pozwanego, a usytuowanej na działce oznaczonej numerem (...) położonej we wsi B. gmina Ż. stanowiącej własność powoda. Jednocześnie w punkcie 2 Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił, że na mocy decyzji z dnia 19 kwietnia 2011 r. nr (...) Wójt Gminy Ż. zezwolił (...) na usunięcie w terminie do 31 maja 2011 r. 139 sztuk drzew i krzewów stanowiących przedmiot prawa własności J. O.. Drzewa i krzewy zostały usunięte w dniu 11 maja 2011r., jednakże na działce pozostały nieusunięte pniaki, które znajdują się tam do chwili obecnej. Odrębną decyzją z dnia 17 lutego 2012 r. utrzymaną w mocy przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w R. decyzją z dnia 14 sierpnia 2012 r. Wójt Gminy Ż. ustalił wysokość odszkodowania należnego powodowi za wycięte drzewa i krzewy. Z decyzją SKO nie zgodził się powód J. O. i złożył odwołanie do WSA w Rzeszowie.

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2013 r. WSA w Rzeszowie uchylił decyzję SKO z dnia 14 sierpnia 2012 r. i poprzedzając ją decyzją Wójta Gminy z dnia 17 lutego 2012 r. dotyczącą ustalenia wysokości odszkodowania, stwierdzając, że ustalenie odszkodowania jest przedwczesne skoro całość drzew z działki powoda nie została usunięta, pozostały pniaki. Poprzez usunięcie drzew – wyjaśnia WSA - rozumieć należy usunięcie całego drzewa tj. ściętego drzewa i pozostałości. W razie

zaniedbania realizacji swego uprawnienia przez właściciela urządzeń, pozostałości mogą być usunięte przez właściciela nieruchomości, na której te drzewa klub krzewy rosły.

W konsekwencji Sąd Okręgowy przyjął, iż droga sądowa w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna. Uznał, że powód jako właściciel nieruchomości może usunąć pozostałości ze swojej działki i może to zdaniem Sądu uczynić na koszt pozwanego, jednakże należności z tego tytułu czy na poczet tego nie może dochodzić na drodze sądowej, służy temu tryb administracyjny. Sąd w tym zakresie powołał przepisy ustawy z dnia 15.04.2004 r. o ochronie przyrody, tj. art. 83 ust. 1, iż usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego m.in. na wniosek właściciela urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., jeżeli drzewo lub krzew zagrażają funkcjonowaniu tych urządzeń. Zgodnie z art. 83e ust. 1 powołanej ustawy usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości na wniosek właściciela urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., następuje za odszkodowaniem na rzecz właściciela nieruchomości i przysługuje ono od właściciela urządzeń. Odszkodowanie ustala się w drodze umowy stron w terminie 30 dni od dnia usunięcia drzewa lub krzewu, a razie gdy strony nie zawrą ugody w tym terminie ustalenie odszkodowania następuje w trybie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, czyli w drodze decyzji administracyjnej, przy czym wysokość odszkodowania obejmuje odszkodowanie za drzewo oraz za ich usunięcie.

Sąd Okręgowy skonstatował, iż skoro pozwany z działki powoda nie usunął całości drzew, powód może usunąć pozostałości i następnie domagać się odszkodowania za drzewa oraz za ich usunięcie na drodze administracyjnej. Zdaniem Sądu powód powinien rozważyć, jaki tryb przysługuje do przymuszenia pozwanego do usunięcia całości drzew, w tym wypadku pniaków z jego działki.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w trybie art. 102 k.p.c., uznając, że zachodzą szczególne okoliczności w rozumieniu tego przepisu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód zakwestionował jego treść i zarzucił naruszenie szeregu przepisów prawa materialnego i procesowego, a to: art. 190 § 1 pkt 1 k.p.c., art. 102 k.p.c., art. 6 k.c. w zw. z art. 353 § 1 k.c., art. 361 kc., art. 363 k.c. z zw. z art. 471 k.c., art. 3 k.p.c., art. 232 k.p.c. oraz art. 6 k.c., art., 278 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 100 k.p.c.

Powód wskazał, iż dochodzi zapłaty za usunięcie drzew oraz za uszczerbek majątkowy, które to roszczenia należą do kategorii roszczeń cywilnoprawnych. Podniósł, że w sytuacji, w której został zwolniony w całości od opłaty od pozwu, stanowisko, że ma on zwrócić pozwanemu częściowo koszty procesu jest nieuzasadnione.

W oparciu o powyższe powód domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez jego uchylenie i przekazanie Sądowi I instancji sprawy do prowadzenia oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd podziela ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną przyjętą przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu.

W myśl art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. sąd odrzuci pozew, jeżeli droga sądowa jest niedopuszczalna.

W przedmiotowej sprawie źródłem roszczeń powoda są zdarzenia związane z posadowieniem na jego nieruchomości urządzeń przesyłowych w oparciu o decyzję administracyjną oraz przepisy ustawy o ochronie przyrody, normujące sprawy z zakresu prawa administracyjnego, wyłączające drogę procesu cywilnego. Sąd Okręgowy przyjął prawidłowo, że skoro pozwany nie usunął z nieruchomości powoda całości drzew, powód może usunąć pozostałości, a następnie domagać się odszkodowania za drzewa oraz za ich usunięcie w ramach postępowania administracyjnego. W świetle przepisów powołanej ustawy, odszkodowanie to, w razie braku porozumienia stron, ustala nie sąd powszechny, a organ, który wydał zezwolenie na usunięcie drzew, stosując odpowiednio przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczące odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości. Powyższe uzasadnia wniosek, iż

w sprawie zachodzi niedopuszczalność drogi sądowej. Ocena poprawności stanowiska wyrażonego przez Sąd pierwszej instancji jest niezależna od rodzaju roszczeń, sformułowanych przez powoda, ich źródła oraz argumentów przywołanych na uzasadnienie stanowiska zawartego w pozwie i w zażaleniu, albowiem dopuszczalność drogi sądowej jest podstawową przesłanką procesową o charakterze bezwzględnym, w wypadku zaistnienia niedopuszczalności drogi sądowej zachodzi bezwzględna konieczność odrzucenia pozwu.

Słuszne jest stanowisko Sądu Okręgowego, iż w sprawie zachodzą szczególne okoliczności, uzasadniające zastosowanie, w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu, przepisu art. 102 k.p.c. Stosownie do jego treści, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. Okoliczności, które uprawniają do zastosowania art. 102 k.p.c. ocenia Sąd i ocena ta następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych (por. postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2007 r., V CSK 292/06, niepubl. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07 niepubl.). Powołany przepis jako wyjątkowy w zakresie zastosowania, nie może podlegać wykładni rozszerzającej, wymaga, aby z jego zastosowaniem przemawiały wyjątkowe okoliczności, które mają dotyczyć nie tylko sytuacji osobistej i majątkowej strony, która odwołuje się do art. 102 k.p.c., ale także samego charakteru sprawy. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zarówno sytuacja rodzinna i majątkowa powoda, jak i charakter sprawy uzasadnią zasądzenie na rzecz pozwanego części poniesionych przez niego kosztów procesu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie jako bezzasadne, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Sąd odwoławczy odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania zażaleniowego należnymi – co do zasady określonej w art. 98 § 1 k.p.c. - stronie wygrywającej spór, uznając że w sprawie niniejszej zaistniały szczególne okoliczności w rozumieniu art. 102 k.p.c. Sąd Apelacyjny miał na uwadze okoliczności związane z przebiegiem postępowania, a także dotyczące sytuacji rodzinnej i majątkowej powoda.

SSA Jan Dela SSA Jan Sokulski del. SSO Barbara Frankowska